

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

az évre	-----	160 L.
évre	-----	90 L.
es szám ára	-----	4 L.
Külföldre az évi előfizetés 250 L.		

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám
Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplóját és külön falinaptárunkat is.

Ahol oszladozik már a sötétség.

A világpolitika eseményeiről rövid összefoglalásokban hetenként beszámolunk. Egyes kérdések azonban nagyobb figyelmet érdemelnek és bővebb méltatást kívánnak, mint amit külföldi rovatunkban nyújthatunk.

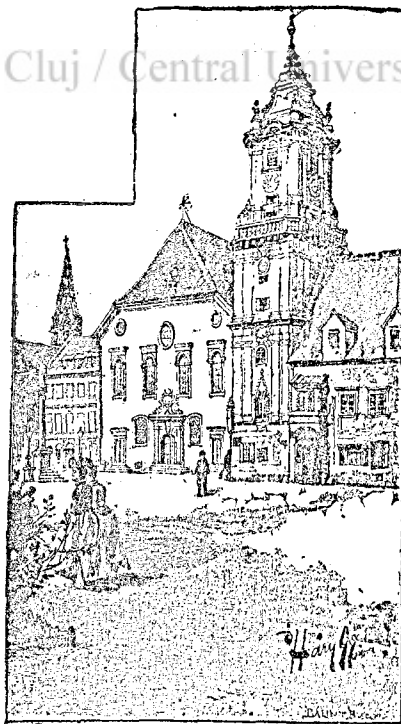
Különösen érdekelnek minket azok az események, amelyek a szomszéd országokban játszódnak le. Ezekben az országokban ugyanis sok magyar él, akiknek sorsát ugyanaz a békeszerződés határozta meg, mint a miénket.

Nagyon tanulságosak azok az események, amelyek mostanság Csehszlovákia állami életében folynak. Ez a fiatal ország a békeszerződéseket követő években a nemzeti kisebbségeket teljes mértékben elnyomta, a múlt hagyományait türelmetlenül rombolta, pusztította és azokkal a nemzetekkel szemben, amelyeket a sors szenvedésekre kényszerített, fennhőzően és kihívóan viselkedett.

S mi történik ma Csehszlovákiában? Az állami élet keretei elakadtak és azokat hívják segítségül, azokat próbálják a kormányrudja mellé állítani, akik től eddig az élet jogát is megtagadták. Ma a cseh kormánynak német és tót tagjai vannak és a magyarokat is magas hivatalokkal kecssegtetik, csakhogy

az állam elégedetlenjeinek számát csökkentse.

Itt azonban nem fog megállani Csehszlovákia belső átalakulása. Mind bizonyosabbá válik, hogy a Magyarországtól

Pozsonyi részlet.

elcsatolt Tótföld önkormányzatot fog kapni. A tótok ugyanis beléptek a kormánypártba, de támogatásukkal mind több előnyt vivnak ki a maguk számára. A költségvetés megszárazásához például csak úgy akarnak hozzájárulni, ha a kormány

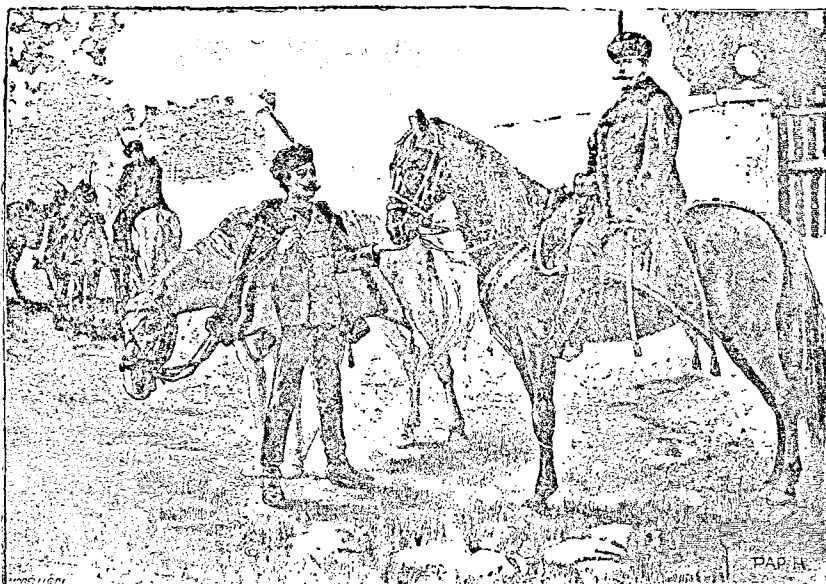
a Tótföld önkormányzatát biztosítja.

Ez csak egyik fejezete a cseh állam belső erjedésének. A tótok után jönni fognak a németek és magyarok s szintén sorsuk kedvezőbb rendezését fogják követelni. Az állam szerkezetének végül is a lakosság képére és hasonlóságára kell formálódnia.

Mert hiába minden erőlködés: népeket eltüntetni a föld színéről, kulturákat erőszakkal megfojtani ma már nem lehet. Amelyik állam erre vállalkozik, az maga ássa meg a sirt önmaga számára. Hiszen az állam által gyakorolt igazságtalanságok megrontják az uralkodó faj erkölcsét, az állami erőszak leple alatt elharapóznak az egyesek gazságai: lopások, panamák, kémkedések, dologtalanosságok. Jön az állam hitelének összeomlása, a törvények semmibevevése s végül mindezekből az állam csődje.

Ugy látszik, a csehek sok szomorú tapasztalat után rájöttek erre az igazságra és változtatni akarnak az erőszakon, amely eddig kormányzatukat áthatotta.

A Tótföld önkormányzata nemsokára kialakul. A követelések a következő dolgokra irányulnak: A Tótföld lakóinak

Tótföldi magyarok.

nyelve szabadon érvényesülhessen iskolában, hivatalokban és mindenütt a közéletben. — Gazdaságilag szabadon fejlődhessenek és a fejlődés hasznát ne a bevándorolt csehek, hanem a Tótföld őslakói: tótok, magyarok, németek élvezzék. A hivatalokban, kereseti lehetőségekben az őslakósság legyen az első.

Mindennek biztosítására külön minisztériumot és külön országgyűlést kívánnak Pozsony székhellyel. Olyanforma berendezkedést követelnek a Tótföld számára, mint amilyent Horvátország élvezett a magyar állam keretében. Az államterület közössége mellett csak a külügy és nemzetvédelmi ügy volna közös Csehországgal, ellenben a többi ügy a pozsonyi országgyűlés hatáskörébe tartoznék.

Amint a tótföldi lapokból látjuk, ottlakó magyar testvéreink nagy reménységgel várják az önkormányzat megvalósulását. Vajha reményük beteljesülne és ott, a Tátra bércei alatt egy jobb jövő hajnala virradna föl.

Tátra.

A példa talán gondolkozóba ejtené a mi sorsunk intézőit is és a nyugatról jövő fény átörtné azt a sötétséget, amely mostan életünkre borul.

(G.)

Goldis miniszter takarodót fuj!

Múlt számunkban ismertettük Goldis vallásügyi miniszternek rendeletét, amely a kongrua folyósítását jövő évben falun 200 családhoz, városban 400 családhoz köti. Rámutatunk, hogy ez a rendelet mennyire ellenkezik az adózó polgárok jogival s milyen végzetes csapással fenyegeti elsősorban a kisebbségi egyházakat. Goldis ur meggondolatlan rendelkezése óriási megdöb-

benést és fölháborodást váltott ki a közvéleményben. Nemcsak a magyar egyházak, hanem a szászok és svábok mellett a görögkatholikusok is rendre tiltakoztak ellene. Küldöttséggel keresték föl magát Avarescu miniszterelnököt is.

Ennek az erélyes föllépésnek egyelőre van is némi hatása. Goldis miniszter levelet intézett az egyik bukaresti lap szerkesz-

tőségéhez, amelyben azt írja, hogy rendeletének korlátozó intézkedései csak a jövőben alakítandó eklézsiákra vonatkoznak, a régiek az eddigi kulcs szerint ezután is meg fogják kapni az államsegélyt.

Goldis ur tehát takarodót fuj. Azonban nem szabad minden aggodalmat félretennünk, mert a levél csak levél, a rendelet pedig még nincsen hivatalosan visszavonva.

Műkedvelők figyelmébe!

Megjelent a műkedvelők első műsora.

Amint lapunkban többször jeleztük, műkedvelőink számára az idén több műsort állítunk össze. Hogy értékes és kipróbált anyaghoz jussunk, pályázatot hirdettünk műsorok egybeállítására. A bírálóbizottság megállapítása szerint egyik pályázó sem felelt meg annak a követelménynek, amely három teljes műsor összeállítását kívánta, viszont sok érdekes részletanyag érkezett be, amikből a célnak megfelelő műsorokat egybe lehet válogatni.

Az első műsort a *Maksy Vince* által beküldött anyag alapján szerkesztettük meg. Érdeme ennek a műsornak a változatosság. Három énekszám van benne *kottával* és pedig egy *karének* felnőttek számára, egy *szólóének*, egy *tréfás énekszám*, amely gyermekek számára is nagyon alkalmas. Van a kis kötetben szavazásra való négy szép vers, továbbá egy nagyon kedves, mulatságos egyfelvonásos vigjáték. Azok számára, akik még egyfelvonásos darabot akarnak műsorukba beilleszteni, utmutatásul adunk a beszerzésre.

Egyszóval e kiadványunk jó szolgálatot fog tenni mind azoknak, akik az erdélyi magyar falu számára egy kedves, élvezetes estét akarnak

szerezni. A kis kötet ára helyben 18 lej, ajánlott küldéssel 28 lej. Megrendelhető a

Magyar Nép kiadóhivatalától („Músor falusi műkedvelők számára“).

KÜLFÖLD

Csak önmagunkban bizhatunk!

— Az erdélyi katolikus Status közgyűlése. —

November 25 én folyt le a katolikus Status ezévi közgyűlése. A tárgyalásokat Majláth püspök megnyitó beszéde előzte meg, amely kihért az egyházmegye egyéves történelmének legfontosabb eseményeire. Közölte a Statusgyűléssel, hogy a pápa jelentős adományokat juttatott az erdélyi katolikus intézmények támogatására. Ismertette a kolozsvári minorita rendház és templom ügyét, amelyet közelebbről a gör. katolikusok vettek birtokukba. Majláth püspök azzal a felvilágosítással szolgált, hogy a rendházat és templomot a minoriták önként ajánlották fel és a pápai szék csak ezután döntött.

A gyűlés tárgyalása tulnyomóan az egyház egye nehéz anyagi helyzetével foglalkozott. Azokat a segítő forrásokat, amelyekre jog és igazság szerint igénye volna az egyháznak, nem nyitja meg, sőt mind ridegebben elzárja a kormányhatalom. Ezek közé az elsorvasztó intézkedések közé tartozik az új kongruandeleit is, amely a napokban jutott a magyar egyházakhoz. A katolikus Statusgyűlés megbizta az igazgatótanácsot, hogy a püspökkel egyetértve és lehetőleg a többi kisebbségi vallásfelekezetekkel együttesen minden lépést megtegyen, hogy ezen határozat végrehajtása, mint az összes kisebbségi vallásfelekezetekre hátrányos, megakadályozzassék.

Tüzetes vita folyt le arról, hogy az államsegély elmaradása esetén hogyan teljesítse az egyház kulturális feladatait, miből tartsa fenn középiskoláit, miből segítse a tanulókat, miből javítsa a tanítók és tanárok fizetését?

A középiskolák ügyének tárgyalásánál elhatározta a gyűlés, hogy a középiskolából kettőt ipari, illeget kereskedelmi iskolává szervez. A többiek fenntartására pedig az államsegélyezés minden módjával élni fog. Az egyházi adózást új alapokra rakta és teljes erkölcsi súlyával szorgalmazni fogja.

Mélyen meghatározta a gyűlés tagjai a felekezeti, iskolák tanítóinak komoru anyagi helyzete.

Király István csikszentgyörgyi tanácsos elmondja, hogy a tanítói kar

az iskolák fenntartó oszlopzata s ha ez az oszlopzat kidől, akkor az iskolák és a népnevelés is össze fog roskadni. Gyors intézkedést kér, hogy a tanítók fizetése az életkörülmények szüksége szerint rendeztesék. Bocskor Ferenc abafüai tanító szólalt fel utána, aki elmondotta, hogy az 1922 ben rendszeresített egyházi adó a tanítók helyzetén is segíteni tudna, de éppen a vezető egyházi tiszviselők azok, akik késlekednek az adó megfizetésével. Ha ezek jó példával járnának elől, a nép is buzgón követhetné a példájukat. A tanítók nem kérnek olyan rangos fizetést, mint amilyen az államiaknak van, de a mostaninál valamivel többet, méltányos elbánást kívánnak magukkal szemben. Végére is most a gazdasági cselédnél is kevesebb a fizetésük, nem is említve a sofföröket. A statusgyűléstől is ez alkalommal legalább biztatást kívánnak, hogy fizetésük emelése érdekében a legkomolyabb intézkedéseket megteszik.

A Statusgyűlés határozatban monddta ki, hogy a tanítók helyzetének javításáról elsősorban gondoskodik. A Statusgyűlés tagjai közé két tanító helyeti jövőben nyolcat-tízet fog fölvenni.

Az anyagi ügyek rendezésére végül nagyjelen összegű határozatot hozott a közgyűlés. Kimondotta, hogy a radnóti uradalom terhére ötvenmillió lej összegű kölcsön felvételére felhatalmazást ad az Igazgatótanácsnak.

Az Igazgatótanács a kölcsön felhasználási tervét tartozik új statusgyűlés elé terjeszteni. Az előadó ismertetése szerint az ötvenmillió kölcsönrel a Radnóton levő vízierők villamosüzemekké való átalakítását kívánják elérni s évégett a Radnót körüli köz-ékeket is csoportosítják. Ezzel a gazdasági befektetéssel kívánják azt elérni, hogy megfelelő vagyoni megalapozást tudjanak nyújtani a Status iskoláinak.

A közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a báró Jósika-családnak 100 ezer lejes, Balázs András statusi referensnek 20 ezer lejes, a Kolozsvári Hitelbanknak 120 ezer lejes adományáért.

Háborus hírek nyugatról. A Mussolini ellen elkövetett merénylet óta állandóak az összetűzések az olasz-francia határ mentén. Ennek oka az, hogy a hevesvérű olaszok a merényletet a francia rendőrség hibájául róják fel, amely, szerintük, nem ügyel eléggé a Franciaországba menekült olasz forradalmárookra. A franciák elleni tüntetések során többször megessett, hogy az olaszok a francia területre is átmentek. Ezért a francia kormány a határ biztosítására s a nem elégséges határrendőrség megerősítésére kétezer főnyi csendőrséget összpontosított az olasz határ mentén. Ennek híret nagyították azután háborus hírré az újságok.

Német kiábrándulás. A nyári német-francia tárgyalások eredményei s barátságos hangulata nyomán bizakodó hangulat vett erőt egész Németországon. Várták, még pedig felfogásuk szerint joggal, a zaklató katonai ellenőrzés megszüntetését, a megszállott területek kiűrsítését és a lefegyverzés kérdésének minden államra nézve egyenlő módu megoldását. Mindezekből a reménysegekből azonban semmi sem vált valóra és ez, ami valóban érthető is, kedvetlenséget okozott a németeknél. Kifejezést adott ennek a birodalmi gyűlésen Stresemann külügyminiszter s a szociáldemokraták vezérszónoka is. Ez az utóbbi kifejezte, hogy annál fájdalommasabban érinti a német nemzetet a csalódás, mert Locarnóban is, a nyári tárgyalásokon is véglegesen lemondott Elzász Lotharingiáról s így Franciaországnak is bizonyítania kellene a Rajna-vidék felszabadításával, hogy szintén lemond a Rajna féle irányuló törekvéseiről.

Szerbek panasza. A szerb országgyűlésen egy szerb képviselő nagyon élesen bírálta a Magyarországtól elkapcsolt Vajdaság helyzetét és közigazgatását. Többek közt azt mondta, hogy ebben a legműveltebb tartományban vannak a legrosszabb közigazgatási tisztviselők; olyanok is, akik azelőtt Belgrádban utcai árusok voltak, sőt vannak börtönviselt emberek is. Ezért pusztul a hajdan gazdag országrész s ezért nincs az ottani népnek semmi joga, ellenben fizet huszonnyolc féle adót. A Vajdaság a világháboru előtt Bácska néven Magyarország élesztára volt.

Megszavazták a halálbüntetést Olaszországban. A tulajdonképen Mussolini védelmére hozott törvényt,

mely megint életbe lépteti a halálbüntetést, az olasz kamara megszakította. Rocco igazságügyminiszter hosszabb beszédet mondott a törvény mellett. Ebben a beszédben hivatkozott a művelt nagy államokra, melyekben megvan a büntetésnek ez a fajtája. Hivatkozott nagy tudósokra, akik szükségesnek mondják. Végül hivatkozott arra a kézzelfogható bizonyítékra, amit a statisztika tudománya ad. E szerint, ha valahol ezt a legsúlyosabb büntetést eltörölték, ott mindjárt ijesztően megsaporodott a nehéz büntettek száma és legott megapadt, ha megint behozták. Olaszországban a törvény szerint golyóval fogják végrehajtani a halálbüntetést.

Török orosz barátság. Ujabb közös jelentések szerint a török s a szovjet kormányok egymás országainak védelmére kölcsönös katonai szerződést kötöttek. Ennek nagyobb biztosítására a szovjet Nikolajevben, a Fekete Tenger mellett, kikötőt adott a török hajóhadnak.

A magyar választások. Kezdetük december 8-ika, végük december 12-ike. A választások előkészületei országsszerte nagy erővel folynak. Egyelőre még nagyon sok a párt s még több a jelölt. De azt mindenütt bizonyosra veszik, hogy Bethlen miniszterelnök nagy többséget fog nyerni.

H I R E K

A magyarság gazdasági sérelmei és kívánságai. A Magyar Párt gyergyói nagygyűlésén a Közgazdasági Szakosztály nagyérdékű értekezletet tartott. Ezen az értekezleten a magyarság minden gazdasági sérelme és kívánsága alapos megvitatás tárgya volt. A gyűlés elhatározta, hogy az elhangzott fejtegetéseket és hozzászólásokat külön könyvben összefoglalja és a nagyközönség elé terjeszti. A nagyérdékű könyv, amint a szakosztály bejelentéséből látjuk, karácsonyra megjelenik. A magunk részéről a legmelegebben ajánljuk ennek a könyvnek a megszerzését. Gazdasági helyzetünk megismerése mindennél fontosabb ma számunkra és ez a könyv kitűnő utmutatással szolgál. Tartalmát ismertetni fogjuk. A könyv ára 100 lej. Meg lehet rendelni az Erzsébet könyvnyomda R. T. címen Dicsőszentmár-

Beszédes érvek.

Angolországnak a világ minden részében vannak uradalmi, domini-umjai, melyekkel együtt az angol világbirodalmat alkotja. Ez uradalmak, melyek között több nagyobb egész Európánál, eddig szoros kapcsolatokkal voltak az anyaországhoz fűzve, melyek alól már régebbi idő óta igyekeztek szabadulni. Mostanában több héten át gyűléseztek, tanácskoztak ez uradalmak miniszterei az angol miniszterekkel és végre abban egyeztek meg, hogy egyenlő joguk lesznek az anyaországgal, belső ügyeiket függetlenül irányíthatják, autonómiájuk lesz, de az angol király fennhatóságát elismerik.

Ez az eredmény minden esetre bölcs megfontolások eredménye, de talán elősegítette az a bemutatás is, melyben Londonban volt része az uradalmak vezető embereinek. Ezen a bemutatáson meglátták a jövő háboru pusztító szörnyetegét, melyeket az angol mérnöki tudás és agyafurtság meg az angol pénz teremtet meg. Három csoportba voltak oszva a bemutatott gépek. Az elsőbe tartoztak a minden fajtájú és

alaku gépkocsik az 1916. évi „tank“-tól kezdve a csatasor leggyorsabb lekaszálójáig, az egy ágyuval és 4 golyószoróval felszerelt autók, az apró autók és az egy üléses autók, melyek a lovasság helyettesítésére vannak szánva. A második csoportba tartoztak a tűzéri traktorok, az ágyusautók és magasra halmozott lövedékek. A harmadik csoportot alkották a különböző szállító eszközök és hatkerekű autókocsik.

Nem műszaki szemek akkor látták először e gépcsodákat, de akkor is csak felületesen, mivel a bemutatás alatt zuhogott az eső. Az ugróautók mégis bemutattak e támadást. — Természetesen se fotografálni, se rajzolni, se jegyezgetni nem volt szabad még a miniszterelnök uraknak sem. Az újságok se irtak az egész eseményről néhány sornál többet.

Az angol dominiomok vezető emberei mégis levonták azt a következtetést, hogy nem lesz tanácsos elszakadni attól az országtól, amely ilyen hatalmas fegyverekkel rendelkezik. (k.)

ton. (A könyv címe: „Gazdasági sérelmeink és kívánságaink.”)

Kilenc magyar község kálváriája. A közigazgatás mesterkedésének esett áldozatul kilenc marostorda-megyeyi magyar község nyugalma. Ezeket a községeket — Kibéd és Makkfalva környékét — Udvarhelymegyéhez csatolták, hogy ezáltal Marostorda-megyében a románság arányszámát megjavítsák. Az átcsatolt községeknek napokig tartó utakat kell tenniük Székelyudvarhelyig, hogy hivatalos dolgukat elintézzék. A visszas helyzetben most a Magyar Párt próbál segíteni azáltal, hogy a községek visszacsatolását sürgeti a kormánynál.

A hollandus nép jóakarata. A derék hollandusok a közelmúlt szomorú éveiben sok jóakaratot tanúsítottak a magyarság iránt. Budapestről s más városokból ezer és tízezer számra vitték ki a szegény, éhező gyermekeket s nemcsak meghizva, kicsattanó egészséggel hanem gazdagon fölruházva bocsátották őket haza. Kétszeres megütközést kellett tehát, hogy a frankhamisitók megbízottai annak idején éppen Hollan-

diában próbálkoztak a hamis pénzek forgalomba hozatalával. Attól lehetett tartani, hogy a hollandusok jóakarata és rokonérzése az eset után megcsappan a magyarság iránt. A bírói tárgyalás Hollandiában is lezajlott és a frankügy három ottan szereplő vádlóját szintén elítélték. Most arról érkezik hír, hogy a Hollandiában elítélt három magyar szármára a hollandus kormány kegyelmei fog adni. A hollandusok körében ugyanis az a meggyőződés alakult ki, hogy a frankügy szereplői nem közönséges bűnösök, hanem egy politikai cél részesei, tehát elnézési és jóakaratot érdemelnek. A hollandusok megkegyelmezése alkalmasint a magyarországi elítéltek sorsát is meg fogja könnyíteni.

Kedvezmények építkezők számára. Az építkezések fellendítésére vonatkozó törvénytervezet elkészült. A tervezet szerint az ujonnan épülő tíz évig teljes, újabb öt évig 75 százalékos és további öt évig 50 százalékos és további öt évig 50 százalékos adómentességben részesülnek, kivéve az egyszázalékos bérletszerződési illetéket. Az építkezési anyagok

Legelőnyösebb biztosítási feltételeket a kolozsvári „MINERVA“ biztosító társaság nyújtja.

szállítására és az építőmunkások utazásánál 50 százalékos fuvardíjkedvezményt biztosít a tervezet.

Tízezer lovat akarnak venni Magyarországon a japán hadsereg számára. Szegeden tartózkodik Watanabe japán ezredes, aki a japán hadügyminisztérium megbízásából a japán hadsereg számára tízezer lovat akar vásárolni Magyarországon. Az ezredes kijelentette, hogy a magyar fajok kiválóan megfelelnek és amennyiben meg tud egyezni, a közeljövőben nagymennyiségű magyar lovat fog Japánba szállítani. A japánok érdeklődése is a magyar állattenyésztés kiválóságát dicséri, amelynek hírére messze idegenből is eljönnek vásárolni.

Megisméltődtek Amerikában a pusztító viharok. Multkoriban az orkán az amerikai Egyesült-Államoknak némely tengerparti részét pusztította el. A napokban új csapás szakadt Amerika földjére és pedig ezuttal bent, a szárazföldön. Tölcséres forgószél — ugynevezett Tornádo — vonult végig Missuri és Arkansas államok területén s rettenetes rombolásokat végzett utjában, városokat, falvakat döntött romba, vasutat, villanytelepeket tett tönkre. Emberéletben is rengeteg kárat okozott, százával kerülnek ki a romok alól a halottak és sebesültek.

Jelmondatok erdélyi magyarok számára. Ezelőtt mintegy hetven esztendővel, a negyvennyolcas időkre következett zsarnoki elnyomás idején, Kemény István báró a következő tanácsokat foglalta össze az erdélyi magyarság számára.

1. Mindenki tölje mindig nemzete sorát méltósággal.

2. Minden magyar legyen jó gazda, mert az egyén vagyona a nemzet vagyona.

3. Minden magyar ápolja a tudományokat, hogy balsorsa között ezáltal védje meg nemzetiségét.

Bécsben fűtik az uccákat. Anglorszag és Amerika néhány városában azok a rendőrök, kiknek az uccai forgalom szabályozása a dolguk, egy kis kerek emelkedésen állanak, melyeket téli időben fölmelegítenek villamos árammal, mely az emelkedés alatt a földbe van elhelyezve. A levegő egy része is fölmelegszik ez emelkedés körül úgy, hogy a hó, még mielőtt a földre érne, elolvad, a keleiköz víz pedig lefolyik egy kis csatornán. Ez az újítás azt az ötletet adta néhány bécsi üzletbernek, hogy nagyban kísérsék meg az uccák fölmelegítését. Azt akarják, hogy egész uccák alatt fölállítsák a melegítő villamos készülékeket. Most kísérleteznek az egyik forgalmas ucca fölmelegítésével és úgy terve-

zik, hogy ha ez sikerül, kiterjesztik a vállalkozást az egész városra. Számitásuk az, hogy az uccák fűtésének költsége nem emészt föl több költséget, mint amennyibe a hó eltakarítása kerül.

A szép ősz áldozata. A páratlanul gyönyörű ősz, amely már hetek óta tart, egész Középeurópában s amely annyi örömet és derüt hoz igen sokak számára, szomorú tragédiájává lett egy pesterzsébeti iparosnak. Ritter Aladárnak hívják a szerencsétlen embert, s szücsmester volt. A napokban megmérgezte magát és meghalt.

Az öngyilkosság oka: a gyönyörű ősz. Egész pénzét szörmevásárlásba fektette, s most az enyhe időjárás miatt semmit sem tud értékesíteni. Aszerencsétlen ember levelet hagyott hátra, amelyben megírta, hogy tettének oka a gyönyörű időjárás.

— Adná Isten, — írja — hogy rövidesen fagyos idő állana be, s szaktársaim ne jussanak hasonló sorsra.

A tenger legmélyebb pontja. Eddig Napoleon fogságának színhelye, Szentilona szigete mellett mérték a tenger legnagyobb mélységét. Tizenegy kilométernél mélyebb ez a hely. Pontosan: 11.500 méter. Ezzel szemben a legmagasabb hegy, az indiai Gaurizankar, csak 8.882 méter magas.

Eltemetett egy francia várost a földcsuszamlás. Roquebelliere város közvetlenül sziklák alá van építve. A folytonos esőzések következtében meglazult sziklák borzalmas robajjal a városra szakadtak. A kőtömegek egész utcákat romboltak össze és temettek maguk alá. A földcsuszamlás a városka folyójának medrét is több helyen annyira eltörlesztölte, hogy a folyó kiöntött és új medret csinált magának. A romok alól huszonnyolc halottat húztak ki. A földcsuszamlás még nem ért véget. Több falut végpusztulással fenyeget.

A londoni utcák forgalma. Az angol főváros utcai forgalma olyan óriási, hogy a legnagyobb vigyázat mellett is naponta egyre-másra három ember pusztul el utcai baleset miatt.

Legszebb ajándék a könyv. Olvasóink figyelmét felhívjuk a kolozsvári *Minerva* könyvkereskedés alábbi árjegyzékére:

Képeskönyvek. Kis alaku képeskönyv 35 lei, Karácsony 60 lei, Margit néni: Kis állatorszámban 70 lei, Gulliver utazásai, Tábori: Tul az Óperencián 90—90 lei, Vadállatok 120 lei, Játzóársaink, 150 lei Vilma néni: Pajkos Jutka, Margit néni: Borzika Peti 140—140 lei, Molnár J.: Bandika kalandja 125 lei. Kifesteni való képes könyvek 16 leitől felfelé, Gyula bácsi: Arany Abéce 130 lei, Spiel Abc. 30 lei.

Verses képeskönyvek. Pósa Lajos: Gyermek versek 105 lei, Arany Iádika 180 lei.

Mese könyvek. Benedek: Mese és mondavilág 240 lei, Rókané komám asszony 140 lei, I. Dienes J.: Magduska meséskönyve 70 lei, Ezopus: 300 állat meséi 240 lei, Ezeregyéjszaka meséi 230 lei, Grimm meséi 195 lei, Összegyűjtött meséi 345 lei.

Ijúsági iratok serdültebbek számára. A *gal jelölt leányok számára. Altay: Szindarabok 130 lei, Ambrus Z. Mozi Bandi kalandjai 230 lei, *Benedek, Katalin 170 lei, Brnnett: A kis lord 165 lei, Balázs: Tükképek a gyermek világából 45 lei, Cervantes: Don Quijotte 286 lei, Cholnoky: Mozgai Pali a gyermekhős 150 lei, D'Amicis: A sziv 280 lei, Forgó bácsi: Rontó Pál viselt dolgai 175 lei, *Gaál M.: A legkisebb leány 210 lei, Három kenyeres pajtás 105 lei, Kenyér és becsület 150 lei, Utolsó lantos 130 lei, Kujak András 195 lei, *Halden: Leánytörténetek 130 lei, Hoffman F.: Az inka kincse, A tél birodalmában, Küzdelmek, Viszontagságok a tengeren, Frigyes és Náci, Nehéz idők, A jószág diadala, A nevelőnő, Ehrlich Jakab, A talizmán 50—50 lei, Jakab Ö.: Két improztor 175 lei, *Margit története 230 lei, Kürthy: A két pajkos 145 lei, May K.: A félelmetes, A rabszolga-karaván, A medvevadász 260—260 lei, Montgommery: A gyermek sziv rejtelméi 195 lei, Sebők: Az aranycipő 145 lei, Tutsek: Cilike menyasszony lesz 145 lei.

Verne díszes képes kiadás. Tizenöt éves kapitány 175 lei, Hatteres kapitány 265 lei, Két Klipp testvér I., II. 310 lei, A francia zászló alatt 150 lei, Névtelen család 355 lei, Világ-felfordulás 215 lei, Zöld sugár 150 lei, A rejtelmes sziget 280 lei, Bundák hazája 175 lei, Antifer mester 325 lei.

A fenti könyvek megrendelhetők Kiadóhivatalunk útján is, portó 10 L.

MEZŐGAZDASÁG.

A diófák ültetéséről.

Köztudomású, hogy közönségünk a diófát, mint olyant ismeri, amely az ültetést nem bírja ki s méltán is, mert az elültetett diófák egy jó része legtöbbször elpusztul. Ennek azonban rendesen nem a diófa, hanem az ember az oka. Ha eredményt akarunk elérni, akkor a diófákat elsősorban mindig fiatal 2—4 éves korban ültessük, az átültetendő fák pedig olyanok legyenek, amelyek vagy egy éves korukban már egyszer át lettek ültetve, vagy olyanok, amelyek már kicsirázott s ilyen állapotban elvetett magvakból fejlődtek. A diófa t. i. már első éveiben is hatalmas, mélyre növekedő karógyökeret és ezen alig néhány hajszál-gyökeret nevel. Az átültetés céljából történő kiasásnál ez a nagy karógyökér rendesen rövidre lesz levágva, úgy hogy a megmaradt csonkból a nagyobb tömegű farész már elegendő táplálóanyagot nem vehet át s ezért elpusztul.

Egyéves korban történő átültetésnél ez a nagyra fejlődő karógyökér még vékony korában elszakad, a megmaradt részen sok oldalgyökér fejlődik ennek következtében s így, a majdan idősebb korban átültetett fa is biztos megered. Ezt a célt szolgálja az is, hogy a diófa magvait tavasszal homokba rétegezzük és a magvakat csak akkor vetjük el, ha azok már mintegy kisarasz hosszúságú csiragyökeret fejlesztettek a nyirkosan és melegben tartott homokban. Az ilyen kicsirázott magvak csiragyökerének a végét közvetlen vetés előtt körömmel lecsipjük, aminek következtében a fa már eredetileg sem tud hosszú karógyökeret nevelni, hanem ehelyett sok oldalgyökeret fejleszt.

Igaz, hogy a fiatal diófák fiatal korukban a fagy iránt érzékenyek és ezért az ősszel ültetett fák sokkal könnyebben elfagynak, mintha azok állandó helyükön hagyottak volna. Ezért jobb a diófákat tavasszal ültetni, de ekkor is csak akkor ültessük, ha a talaj már átmelegedett és kelően megszikkadt. A nyirkos, hideg földben ugyanis a fácska puhább, szivacsos szövetű gyökere hamar penészedik, rothad, ami a megere-dést kétségessé teszi. Fentiek szerint eljárva, a diófákat, — ha azok egyébként egészségesek voltak, gyökérzetük nem volt megfagyva vagy

kiszáradva — mint minden más gyümölcsnem fajtát is, biztos eredménnyel ültethetjük.

Horn Keresztély.

Barna-foltos alma. Az ország minden részéből egyre másra érkeznek be panaszok, hogy az idén a leszüretelt almán barna foltok keletkeznek, amelyek átmennek a gyümölcs húsába is s a megbarnult helyeken és annak közvetlen környezetén az alma kesernyessé válik és teljesen élvezhetetlen lesz. A barna-foltosság főként a nagyon csapadékos nyár után jelentkezik erősebben s bár a betegséggel már többen foglalkoztak, keletkezését mindeztideig nem tudták teljesen tisztázni. Valószínű azonban, mivel a foltok mindig az alma vízszállítóedényeinek a végénél lépnek fel, hogy a betegséget a túlzott párolgás okozza, amely vízvesztést az alma, mivel fájától már elszakadt, nem tud pótolni. Védekezésül a következőket ajánlják: A raktárhelyiséget hűvösen kell tartani, vigyázni kell arra, hogy a levegő mindég kissé páratelt legyen, mivel a nagyon száraz levegő elősegíti a betegség megjelenését. A szebb és értékesebb példányokat selyempapírra kell csomagolni, mert így megóvjuk a nagyobb mérvű vízleadástól. Tekintve, hogy a betegség vízvesztés révén lép fel, a vékonyhéjú almák kevésbé ellenállóak vele s ezért az ilyen almákat nedves nyár után minél előbb el kell adni.

PIAC

Kiviteli hírek. A kormány gazdasági tanácsa a dió kiviteli illetékét 40 ezer lejre csökkentette vagononként. Az exportálható lovak korhatárát 6 évről 5 évre szállította le a gazdasági tanács.

Gabona.

A kereslet változatlanul lanya, az árak nyomottak. Némi üzlet a heremagban fejlődött ki, amelynek ára 50—56 lej közt váltakozik kg.-ként.

Állatárak.

Az árak külföldön is estek, lithon tovább tart a vásárok meddősege.

Felvine: Felhajtás 2 ezer darab igen jóminőségű fehér áru, forgalom majdnem semmi. Vágó exportmarháért 18—20 lej fizettek per kg. élősúlyban, prima vágómarháért 18 lej kértek, de vevő nem volt és ugyancsak nem volt vevő igásmarhára 20 lejes árban.

Beszterce: Felhajtás 1200—1300 elsőrangú ökör. A kereslet nagyon lanyha volt. Elkelt 100 drb. beállítani való ökör külföldre 18—19 lejért, félig hizlatt ökör 20 lejért. Borju 30—32 lej. Bivalyt még a legalacsonyabb áron sem vásároltak. Igás-ökörben sem volt kereslet. Közepes fejőstehénért 12—13 ezer lej fizettek.

Borarak.

A vásárlást a nagy pénzhiány akadályozza. Nagykereskedői áruk ab raktár kommercborok 17—20 lej, marosmenti borok 20—25 lej, nagyenyedvidéki 30—35 lej, érmelléki 15 lej.

MŰVELŐDÉSI MOZGALMAK.

Templomszentelő ünnepség Nagysármáson. Főemelő ünnepség ment végbe folyó hó 14-én Nagysármáson, a kolozs megyei népes községben. Az ezelőtt 30 évvel odatelepített reformátusok szép templomát a nyár folyamán a hivek áldozatából helyrehozták s ünnepi ke-retek között újból megnyitották. Az ünnepélyen résztvettek a helyi hatóságok és egyházak képviselői. Az ünnepségen dr. Tavaszy Sándor, a kolozsvári theol. fakultás igazgatója tartott beszédet, dr. Gönczy Lajos theol. professor az ifjuság neveléséről adott elő. A főszentelést az egyházmegye esperese, Vályi János végezte. Keresztelt Gyenge György sz.-mátéi lelkész. A renoválás történetét ismertette Ger-gely Károly helybeli lelkész. Az egyházi vegyeskar Nagy Béla énekvezér, illetve Török Sándor liceumi tanár vezetésével, az áll. el. isk. növendékek énekkara Cseh Kálmán tanító vezetésével emelték az ünnepség fényét. Magasztos hangulatot keltett a délutáni előadásokon egy zenejáték (quartett). Előadták: Ihász Béla, Willersdorfer Károly, Moza Cornel és Török Sándor.

„DOMBRIA“ posztógyár

készít és elad, vagy mosott gyapjuval becserél elsőrangú tiszta gyapju valódi HOMESPUN uri és női divatszöveteket.

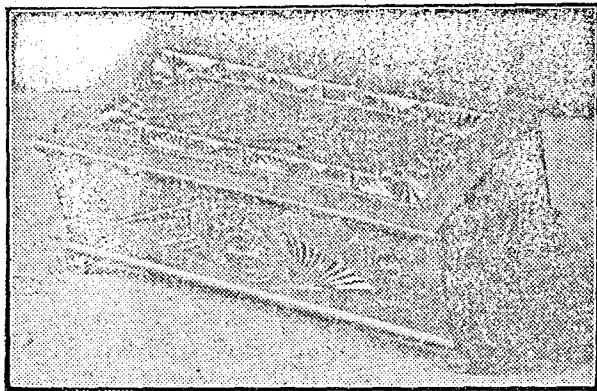
Ciuj—Rolozsvár, Calea Decebal (volt Rudolf-út) 22. szám.

IPARI ROVAT.

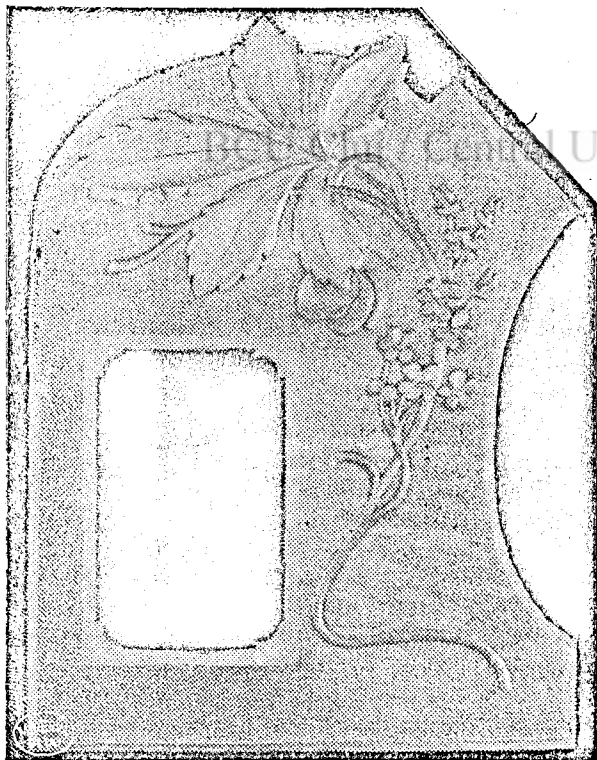
A faragás mestere.

A szépre, a jóra, a valamiben való kiválóságra való hajlam velünk születik. Jó tulajdonságainkat a tanulás, a nevelés csak fejlesztheti, szebbé,

megbámulta! A tanítóképzőben pedig, ahol a fafaragásban egyetlen oktatását nyerte, nemcsak tanulóitársait mutta magasan felül a fafaragásának nagy biztonságot megkívántató technikájával és a minta kiválasztása

Fahimzéses székely stafirungos ládikó.

Képkeret domborművi faragással.

jobbá, nemesebbé teheti, de a tehetőséget az Isten adja.

Miképpen volna megmagyarázható az, hogy *Imreh Zsigmond*, akinek ma a remekbe készült fafaragásai Berlin, Hamburg, Bréma, Prága, Bécs világvárosoknak muzeumaiban helyet találnak, — már alig 6 éves korában minden tanítás, utmutatás nélkül olyan szép tőtartó dobozt faragott keményfából, hogy szülőfalujában mindenki

iránti jóízlésével, de tudásával tanára mögött sem maradt el.

Csodálatos utja az a végzetnek, hogy *Imreh Zsigmond*, akiben az alkotó művészetek iránt való annyi tehetség rejlik, idehaza szinte teljesen ismeretlen nevű e téren. A kolozsvári belvárosi ref. nagy templom kántora és az egyházközség jegyzője éjszakáiból ellopott szabad órái alatt baltanyelek, olcsó dobozok faragá-

sával is kénytelen jövedelmét szaporítani, hogy nagy számu családját fenntarthassa. Pedig világot bejárt utjában külföldön marasztgatták jó jövedelemmel csábítva, csakhogy remekművelt ott készítse.

A faragásnak kétféle módját kultiválja leginkább. Egyik a mélyített kristálymetszés, másképen fahimzés. E faragási módnak hazája Dánia, ahol iskolákban is tanítják fiuknak, leányoknak egyaránt. — Mintázata leginkább mértani számításokon alapszik. — Butorok és dísz tárgyak díszítésére használják. A mellékelt ládika képén ilyen faragást láthatunk; magyaros mintázatot metszett ki rája a művész *Imreh Zsigmond*.

Másik faja a fafaragásnak a relief, vagy domborművi faragás. Ennek hazája Svájc, ahol igen sokan keresik ezzel a kenyerüket. Ennek a faragási módnak a tárgyát leginkább a természet köréből választják, miként a fénykép után itt közölt képkereetre virágzó leveles faágat ábrázolt ki *Imreh*.

Nagy kézügyességén kívül leginkább abban nyilvánul meg *Imreh Zsigmond* művész — volta, hogy mintáit maga tervezi s hogy a tervezett mintákat a természetnek hű ábrázolásával, vagy a mértani formák mesteri és izléses alakításával faragja éles késével a neki olyan könnyen engedelmesskedő keményfába.

Aki Kolozsvárt a Farkas utca 27. szám előtt elhalad, ne mulassa el, hogy be ne tekintsen *Imreh Zsigmond* hoz s meg ne nézze valamelyik készülő szép munkáját, — sőt, aki teheti, rendeljen is nála, hiszen mindenki sajátmagának szerez azáltal gyönyörűséget, ha lakását szép műtárgyakkal ékesíti.

Herepei János.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. nov. 29-én.

1 dollár	— — =	186—187	Lej
1 font sterling	=	908—912	"
1 svájci frank	=	36'10—36'20	"
1 francia frank	=	6'80—6'90	"
1 arany márka	=	43'60—43'70	"
1 líra	— — =	8'00—8'10	"
1 cseh korona	=	5'50—5'60	"
1 dinár	— — =	3'20—3'25	"
1 osztr. schilling	=	26'00—26'30	"
381—383 magyar kor.	=	1	"

A „Magyar Nép“-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

MULATTATÓ

Szövetkezet.

Bibliából tudjuk, mi az Ó-szövetség,
Azt is tudjuk, — Jézus — mire tanított még,
Hogy higyjünk... szeressünk, egymáson segítsünk,
Ha mindezt betartjuk — boldogít szent hitünk.

E példán okulva, fiam arra kérlek,
Ne csak lelki javad... a földit is nézzed.
Társuljon egymással — jóra igyekezet,
Egy falu se legyen — hol nincs „Szövetkezet“.

Vessük össze válunk, szövetkezzünk arra,
Hogy a fölös pénzünk — szépen összerakva,
Bölcs falusi vének vezetése mellett,
Minden szükségessel — csak a „Szövetkezet“
Láthasson el minket...

(Úzvölgy.)

Somogyi László

A Piroska virágai.

Hogy ahol szegény az eklézsia, ott maga harangoz a pap, — könnyű azt mondani. De hát ahol olyan szegény, hogy papja sincsen? Sőt tanítója sincs, mint például Csompolya-falvának, ahol a falu népe, gyereke csak úgy nő fel a libapáston s a betűvetést, az iskolák minden tudományát csak úgy messze hirhallásból ismeri, amit a szomszéd falukból, városokból a város népe hord, még ide is, ebbe az eldugott szegény kis Csompolyába!

Egynéhány módosabb gyerek ugyan átjár a szomszéd bizófalvi iskolába, de az is csak ősszel, tavasszal lehet, mert télviz idején elfagyna az apróságok keze-lába a nagy hidegben. De meg aztán, hogy is gázolhatnának át azokon a nagy pocsolyákon, amik Csompolya és Bizófalva között egész télen át állandóan ott fekszenek? Amit ősszel tanulnak, azt télen elfelejtik, tavasszal meg már a falusi gyerekek az esze künn kóborol a zsendülő mezőkön. Szívesebben kergeti a tarka pillangót.

Hát nagy Istenáldása volt aztán Csompolyának, hogy a Bartók jegyző ur leánya, Mariska hazakerült a városi iskolából. No, úgy folyt ennek a tízennyolc esztendő nagy leánynak az ajkáról a beszéd, a sok csudaszép mese, mint a csorgatott méz. Soha el nem fáradt. Maga köré gyűjtötte a méhesbe a falu gyereknépét, ott taníttatta őket mindenféle iskolai bölcseségre, sőt még a dalolásra is. Valóságos tanítónő lett Bartók Mariska. Eleinte alig egy-két gyerek járt hozzá, de aztán lassanként úgy odaszoktak a jegyzőék házához, hogy kicsi lett a méhes.

Be kellett huzódnia a házba, ott folyt a tanítás, szakadailan, délelőtt, délután, télen is, nyáron is.

Egyszer a tanfelügyelő ur is meghallotta hírét a csompolyai iskolának s átutazóban betért azt meglel-

teni a jegyzőékhez. Már akkor Bartók Mariska iskolájának a fala tele volt mindenféle térképpel, táblával, akárcsak egy valóságos iskolában járt volna az ember.

— Valóságos iskola, — mondta mosolyogva a tanfelügyelő.

— Csak tanítója nincs, — felelte rá mosolyogva Bartók Mariska.

— Dehogy nincs, dehogy nincs, hiszen ennél jobb tanító nem is kell, mint amilyen most van!

Ezt mondta a tanfelügyelő és aztán nemsokára a látogatása után meg is érkezett Bartók jegyzőékhez a nagy pecsétes irás, hogy Bartók Mariska lett a csompolyai iskola tanítója.

No, volt is akkor öröm Csompolyán! A gyerekek nyomban összedugták a fejüket s addig tanakodtak, míg végre ki nem sütötték, hogy most, mikor a nyári nagy vizsgálat lesz, Bartók Mariskát, a tanítónőt majd mindenféle ajándékkal halmozzák el, amiért esztendőkönyvét, ingyen és szívesen bajlódott, fáradozott velük. Az egyik fehér vásznat, a másik egy kis bárányt ígért, már amiye volt otthon az apró iskolásoknak, azt mind Bartók Mariskának szánták.

Csak egyetlen-egy szomorú kis leány hallgatta csöndesen az ígéretést. Bodnár Piroska volt. Szegény apátlan, anyátlan árva kisleány, akit a malomban tartottak, neveltek, csak úgy Isten kegyelméből.

— Hát te, Piroska mit hozol? — kérdezte Kónya Magdus, a gazdag Kónya István leánya.

— Én, bizony semmit sem hozhatok, nekem semmim sincs. Talán el sem jöhetek a vizsgálatra, hiszen arra való uj ruhám sincsen.

A csompolyai gyerekek megint összesúgtak. De azt nem hallotta más senki, csak ők, még Piroska sem, hogy mit susognak.

A vége pedig az lett, hogy harmadnap beállítottak a gyerekek a malomba, Kónya Magdusnak egy gyönyörű kis fehér ruha volt a kezében.

— Nesze, Piroskám, — mondta — neked hoztuk, hogy eljöhess a vizsgálatra. Mert te nem maradhatsz el onnan, aki mindig oly szófogadó és szorgalmas voltál!

Piroska könnyezve, mosolyogva csókolgatta sorba a tanuló társait.

— Látjátok, csak az fáj most már, hogy én semmit sem vihetek annak a jó tanítónőnek, aki erre a jószívűségre tanított benneteket s engem is annyi szépre, jóra.

Kónya Magdus megint csak odahajolt a Piroska füléhez. Az a Magdus, az a Magdus, de nagyon szeret sugdosódni! Aztán suttogás közben a malomkert felé mutatott, ahol a rózsabokrok telistele voltak mindenféle színű, illatos rózsával, rajta túl a rét meg százféle vadvirággal.

Piroska bólintott a fejével.

— Jól van, jól, Magdus, úgy lesz!

S ahogy a vizsgálat napja elérkezett, csakugyan összegyűltek a csompolyai gyerekek a Bartók jegyzőék házában, az iskolában. Istenem! mennyi mindenféle ajándékot vittek Bartók Mariskának! Azt csak alig győzte már hová tenni. A fehér vásznat, a bárányt, mind, mind elvitték neki. Az egész falu ott volt s úgy köszöntötték, hálálkodtak valamennyien a becsületes, jó falusiak.

Gurahoncz Péter, az a nagy, hosszú síheder, aki tíz éves korában látott először abécés könyvet, most meg, a Bartók Mariska jóvoltából úgy olvas, ír, mint a karikacsapás, az a Gurahoncz Péter meg éppen két gyönyörű hófehér galambot vitt.

— Azért hoztam, mert a kisasszony is olyan szép,

olyan fehérlelkű, mint ez a két hófehér galamb... Azt mondta.

— Jaj, Péter, Péter, — nevetett a tanítónő, — de nagy tréfás legény is lett belőled!

És akkor meg végre előlépett Bodnár Piroska is. A tanítónő összecsapta a kezét, ahogy meglátta a Piroska gyönyörű új ruháját.

— Milyen szép ruhád van, Piroskám! — szóit.

— Ezt is a kisasszonynak köszönhetem, mert olyan jó szívre tanított bennünket Hiszen a tanulótársaim ajándékozták!... Én nem tudom mással meghálálni a jóságát, hát összeszedtem minden rózsát, minden virágot, amit a kertben, a réten találtam. Elhoztam mind. Itt van. Úgy áldja meg az Isten, amilyen szívesen én hoztam ezt a sok gyönyörű Istenáldást.

Olyan megható volt a kis árva leány! Köténykéje

tele volt rózsával, virággal s két kézzel belémarkolva, sirva, könnyezve, mosolyogva, boldogan szórtá oda a tanítónő elé a nevető, illatos, színes virágokat. Jutott abból Bartók Mariskának a hajába, a kalapja, a napernyő mellé, még a virágpohárba is. Sőt jutott minden gyereknek is még egy egy szál virág. Mindeniknek adott beidőte.

— Tegyétek, tegyétek el emléktől, kedves gyermekeim, — mondta szelíden nekik. — És soha se felejtkeztek meg arról, hogy magunk is csak akkor örvendünk. Ha az egész életen át olyan jószívűek lesztek, amilyenek most voltatok, akkor mindig találtok az életben örömet, gyönyörűséget, rózsát, vadvirágot. Erre tanítanak a kis Piroska szelid virágai!...

Lőrinczy György.

Apróságok — Adomák

Eltalálta.

— Te Pista már megint tele vagy piszokkal, olyan vagy mint egy kis malac, — szól rá az apa kis fiára.

A gyerek csodálkozva néz apjára.

— Nos mit nézel? Talán nem tudod, hogy mi a malac?

— De igen is tudom, egy nagy disznónak a kis fia, — válaszol a gyerek.

A sárkány.

— Mondja csak néni, tud maga repülni?

— Hogy kérdezhetsz ilyet, te kis csacska?

— Mikor a néni jött, apa azt mondta: — Megint itt van az a vén sárkány — hát én azt gondoltam, hogy ha a néni egy sárkány, akkor csak tud repülni is.

Cseléd és a nagysága.

— Miért nincs benne a könyvében, hogy miért hagyta ott az utolsó helyét.

— Én se kérdelem a nagyságától, miért hagyta itt az utolsó cselédje.

A boldog otthon.

— Ezt a kocsit a legmelegebben ajánlhatom. Ugy fogja benne érezni magát, mintha otthon volna.

— Mintha otthon volnék? Hm, mutasson valami jobbat!

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban Ohajjának felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében levelükhöz mellékeljenek 10 L.-t. Levelüket ugyanis bélyeges válasborítékkal el látva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükségessé a 10 Lez.)

A. B. *Kissármás.* Leveléből bajára vonatkozólag semmit sem lehet következtetni. Rosszul tette, hogy nem jelentkezett a sorozáson, baja származhatik belőle. Nem szégyen semmiféle bajjal sem orvos elé állani, mert az orvos a betegnek mindig bizalmas barátja. Forduljon tehát bizalommal orvoshoz, mert több tanácssal fog szolgálni, mintha látatlanul kell adni valami utbatgizítást akkor, mikor sejtelmünk sincs arról, hogy tulajdonképpen mi a baj! Dr. G. E.

K. J. *Klopodia.* Az Árvaszéknél 1906-ban elhelyezett 600 K. után a letétel idejétől a kitulalás napjáig az időközönként változó törvényes (5—8 %)-os kamatot számítanak, a 600 K. 300 Leit ér az 1:2-höz arány szerint. Az arany paritás mégcsak a jövőben fog érvénybe lépni.

Fehének. A testvérelvel létesített adásvévesi szerződés felbontására a hóstettekben jogalapot nem találunk. Legfeljebb az általános polg. törvénykönyv 934 §-ában írt jogcímen, azon az alapon kereshet orvoslatot, hogy az eladáskor az eladott illetőség fogalmi értéke a vételár kétszeresét meghaladta. De ezt a jogalapot se lehet mindössze 3 éven túl igénybe venni. Az, hogy az apai hagyaték még nem ruházta át az örökösökre, a fenti okokra nincs befolyással. Az örökséget birtoklónak minden esetre érdekükben áll, hogy az örökösödési eljárás folyamatba tételéért az elhalt utolsó lakóhelyénél fogva illetékes járásbíróshoz folyamodjanak. Annak során az átlrás megtörténik.

R. I. *Vorniseni.* A háboruban eltűnt egyén holtta nyilvántartását. Ha a háboru bevégezésétől három év — mint jelen esetben — eltelt, az életben levő házastárs kérheti, az

erre irányuló kérést annál a járásbírósnál kell előterjeszteni, amelyiknek területén az eltűntnek (eltűnése előtt) általános illetékessége vagyis állandó lakása volt. Olyan belföldiek tekintetében, akiknek utolsó kimutatható általános illetékességük külföldön volt, az utolsó belföldi illetékesség az irányadó. (1911-én I. t. 7355). Ha tehát a férj a háboru előtt a békeszerződéssel Romániához csatolt területen állandó lakással rendelkezett, a kérvényt ennek a községnek járásbírósnál kell előterjeszteni, csatolva hozzá a) házassági anyakönyvi kivonatot, b) igazolványt (az illetékes katonai hatóságtól) arról, hogy az eltűnt férj a háboruban hadra kelt sereg valamelyik csapattestéhez (osztághoz) tartozott és c) bizonyítványt az illető község előjáróságától arról, hogy az eltűnt annak területén a háboru előtt illetőséggel bírt. A kérvényben elé kell adni és valószínűvé kell tenni a holtta nyilváníttas iránti kérelem alapján szolgáló tényeket. Tanácsos tehát csatolni egy házassági bizonyítványt arról is, hogy az eltűntnek tartozkodása évek óta ismeretlen. A kérvény előterjesztését a járásbírósnál személyesen meglehet kísérelni. Az állampolgársági ügyek kezelése felől folyó tárgyalások eredményeiről még nem nyilatkozhatunk.

M. B. *Végvár.* Igényjogosultságának elismertetését hátrányosan befolyásolja, hogy a korábbi lakóhelyén biztosított illetményről egyszerűen lemondott. Mindazon által a megyei konszillernél (gazdasági tanácsosnál) hivatkozással a levelében felhozottakra, kísértse meg igényjogosultsága elismertetését, kiemelve kérvényében, hogy ez előzőleg nem volt kétséges és csak életkörülményrel változta miatt nem vehette ezt igénybe. Ha kérvénye nem nyerne kedvező elintéztést, úgy vegye igénybe a Magyar Párt parlamenti munkájának segítségét, mi iránt Willer József képviselő címén (Bucuresti, Str. Poincare 28 szám.) folyamodhatik. Igazoló irataihoz, melyek jogosultságának a múltban elismerését és jelenlegi helyzetét tanusítják, mellékeljen az eljárási költségekre 100 lejt. Nyugdíj igénye teljes szolgálatképtelenségét előidéző betegség esetén 5 évi szolgálat után nem eskü kétség alá.

Török Ferenc

szijgyártó Cluj—Kolozsvár,

Str. Macelarilor (v. Mészáros-u. a vágóhid mellett) 5.

Igás és kocsiló szerszámok nagyraktára. Javitások gyorsan és pontosan készülnek Saját készítményű piros korbácsok. Viszontelárusítóknak árengedmény.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. L., I. J., K. G., Sz. L., V. K. és K. I. Margitta, D. J. Toroczko, B. Ö., D. I., A. I. P. F., S. F., St. Gy. Piskl, O. I. Debács, B. K., M. R., I. G., M. J., T. J. és P. F. Gyergyószentmiklós, Ifj. F. J. és P. D. Nagyszentmiklós, D. S. Désakna, G. J. Köpecz, Sz. L. Gernyeszeg, S. Gy., F. K. és V. L. Erhatvan, K. B. Borbátvitz, K. F. Alsóháza, Sz. J. Felőr, K. A. Hirip, Sz. J. Cintaltanya, N. J. Alsórákos, I. I. és M. B. Csikmenaság, B. J. Ferend, R. R. Béli, Ifj. N. F. Nyomat, Cs. G. Kisbarcsa, N. Gy. F. Simonyifalva, T. J., Noszoly, P. A. Mészabánya, F. I. Ozsdola, F. S. Érbogyoszló.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

G. F. Lupény. A 775 Lel beérkezett. Megfelelőleg elkönyveltük. Köszönet és üdvözlés. N. F. Tóvis. Rendben 1926. XII. 31-ig. S. D. Csikrákos. A 90 lelt elkönyveltük. T. L. Nagykároly Előf. rendezve 1927. XII. 31-ig. Üdvözlés, T. A. Mádéfalva. A beérkezett 175 lelt javára Irutk. N. P. Sáromberk. 160 lelt köszönettel nyugtázzuk. Köszönet. K. B. E. Agyagfalva. Előf. rendben 1926. XII. 31-ig. Sz. Gy. Bukarest. 90 lelt bejött, rendben ez év végéig. K. J. Maroskeresztúr. Rendben 1926. XII. 31-ig. P. M. Hosszufalva. 100 lelt beérkezett, rendezve f. év végéig. D. L. Kovászna. 120 lelt javára írva. L. J. Zilah. A lap rendezésén megy. P. Gy. Gelencze. Az új könyvjegyzék most van sajtó alatt, elkészülte után elküldjük. Tudomásunk szerint vetítőlemez kölcsön nem kapható. T. E. Zilah 1925. IX. 10-én befizetve 100 lelt. evvel rendben 1926. VII. 1-ig. fizetendő még 1926. XII. 31-ig 90 lelt. A. I. Balavásár. 160 lelt bejött, rendben 1927. III. 1-ig. Szt. K. Mácsa, H. P. Somogyom, P. S. J-é Gy. remete; a malom hirdetésre vonatkozó leveleiket elküldtük a tulajdonosnak, választ onnan kapnak. T. Zs. Nadrág. A lap rendezésén megy 185 lelt bejött. J. J. és J. F. Szászfalu. Mindkét előf. rendben 1926. XII. 31-ig. S. L. Dármanesti. A lapok külön-külön expedívalva. Üdvözlés. F. V. Szemlak. Rövidesen foglalkozni fogunk az ön által felvetett kérdéssel. V. B. I. Zentelke. A 100 lelt bejött, előf. rendben f. év XII. 31-ig. Sz. I. Szilágyper. Az új előfizetőköt megkaptuk. A lapot XII. 1-től megindítjuk. Íradozásalért fogadják leghálásabb köszönetünket, s kérjük a további jóindulatu támogatását. B. D. Nagyenyed. 160 lelt beérkezett. V. J. Arad. Erre az évre még 21 lelt beküldését kérjük. K. F. Etéd. 1927. IV. 1-ig rendben. Üdvözlés. M. L. Magyardécsé Xantus Jánosné Paul Aranka címe: Cluj—Kolozsvár, Marianum leánygimnázium. A „Vasárnapi könyv” c. füzetecske nem jelenik meg, helyette adjuk mi ki a „Magyar Nép” könyvtárát, L. S. Fancsal. Mindkét előf. rendben 1926. XII. 31-ig. D. E. Szövérd. 160 l. beérkezett, rendben f. év XII. 31-ig. G. Gy. Oroszhegy. 600 lelt a megadott nevekre könyvelve. Rendben 1926. XII. 31-ig az öné. K. F. Kolliget. F. évre még 30 lelt beküldését kérjük. D. F. Csikborzsova. Rendben 1926. VII. 1-ig. fizetendő még 1926. XII. 31-ig 90 lelt. G. L. Lyndora (America.) Rendben 1926. XII. 31-ig. 1927. évre át-megy 90 lelt. Hitelszöv. Magyarkécz. Rendben 1926. XII. 31-ig.

Folytatjuk azon amerikai előfizetőink nevelt, akiknek hátralékuk van, s azért a lapot beszüntettük. Kérjük amerikai testvé-

reinket, hogy segítsenek nekünk az alábbiak felkeresésében:

12. Márton Orbán 11, 520, Buckey Road Cleveland O. (Amerika) tart. 351 lelt. 13. Ignác Fancsaly. 3055. Julton Road Cleveland O. tart. 351 lelt. 14. József Bartus 1193. W. 48. Cleveland O. tart. 351 lelt. 15. Dr. John I. Bohm. 2607. Lorain Ave Cleveland O. tart. 351 lelt. 16. Zoltán Nyerges 2363 W. 14. Door 23. Cleveland O. tartozik 432 lelt.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 60 L., állást keresők részére 20 szóig 50 L. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Pályázati hirdetmény. A tasnádi róm. kath. hitközség tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak kántori teendőkből jártas férfi tanítók. Fizetés és lakbér havl 2300 Lel készpénzben s 1 és $\frac{3}{4}$ hold kényszerbérletes föld, melynek bérért és adóját a hasznélvező tanító fizeti. Kötelessége az I—III. vegyes osztály vezetése és a kántor akadályoztatása esetén annak helyettesítése. Az iskolaszékhez címzett és kellően felszerelt kérvények f. évl dec. 15-ig alulírtotthoz küldendők be. Tasnád (Jud. Salaj.) Láng Pál plebános, iskolaszéki elnök.

Eladó birtokok forgalmi árban Székelydányában, beépített gazdasági bennvaló, lactéren, új ház és csűrrel, melléképületekkel, 100 □ öl kerttel, 11 és félhold szántó, 4 hold kaszáló, 2 hold erdő, 200 □ öl beépítetlen bennvaló. — Homoródszentmártonban modernül beépített gazdasági bennvaló, kőcsür, kőház, kőistálló 20 drb. marhához, kerttel, megfelelő más melléképületekkel, 14 hold első minőségű szántó és 5 hold kaszáló, 10 hold erdő, tehermentesek. Szentmártoni forgalmas vidéki központban, a falu legszebb részén. Autóbusz forgalom. Ingyen sőhasználat. Megkeresések id. Szabó Mózeshez Mártinus, Homoródszentmárton, Jud. Odorhelu.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87. szám.

Kolozvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

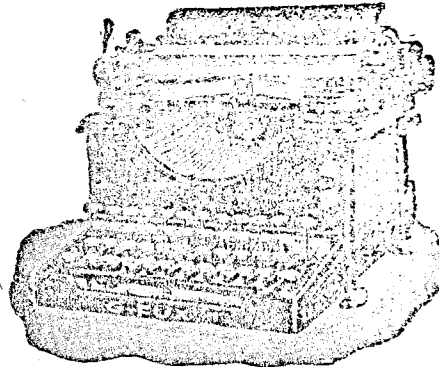
Cluj—Kolozsvár, Piata Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7. sz.

**Alaptőkéje: 25,000,000
Tartalékok: cca 24,200,000**

„Iokja: Úszon, Úicszeszentmártonban, Gyulafehértváron és Marosvásárhelyen. Affillált intézetel: Alacfehértvármeggyel gazdasági Bank és Takarékpénztár H.-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos Vármeggyel Takarékpénztár B.-T. Székelyudvarhely.

Arusaktórol a vasuti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, át-atalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerző üzletet előnyöben végez. — Safe deposit! — Ennedélyezeti deplazhely!

IRÓGÉPEK. Smith Premier Nr. 60. Remington, Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellékekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

Körmeny Mihály Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Marla (v. Deák F.-u.) 25. Telefon 9—51. — Telefon 9—51.

„Transsylvania” Bank r.-t.
azelőtt

Gyulafehértvári Takarékpénztár rt.

Alapítatott: 1872. évben.

Fióköntézetel:
Kézdivásárhely
Csikszerecsa
Ditró
Torda

Elfogad betéteket, leszámítol váltókat és bárhova teljesít át-atalásokat és meghitelezéseket

Vezérképviselőte:

D. Gazdák Általános Biztosító rt.-nak

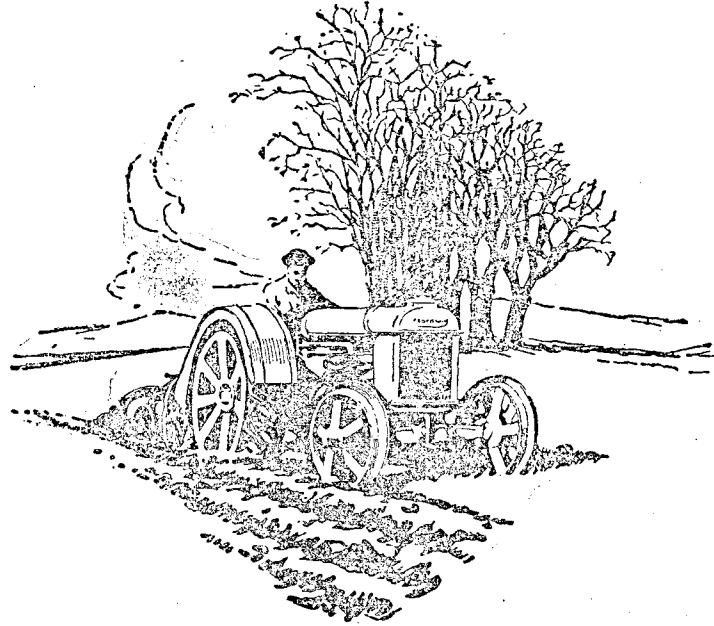
Affillált Intézetete:

Parajdi Közgazdasági Bank, Parajd.

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilencven-három érdeklődő jelentkezett kiadóhivatalunkban.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

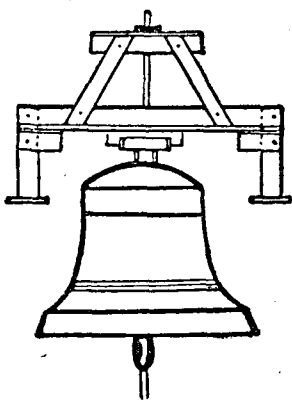
Többet ér, mint amibe kerül

Gazdák, meg vagytok róla győződve, hogy földekből mindazt kihozzátok, amit az adni tud? Ne lenne nagyobb a jövedelmeitek, ha egy Fordson traktort, ezt a leghasznosabb modern mezőgazdasági gépet használnátok? A Fordson minden segítő eszköz között a leghasznosabb, mely a legolcsóbb tüzelőanyagot (petroleumot) fogyasztja; nemcsak hogy játszva végzi el a föld megművelését, hanem számtalan alkalmaztatási lehetőségénél fogva a legsokoldalubb segítője a szorgalmas gazdának. Ara versenyen kívül áll és sokkal kisebb a tényleges értékénél. Legalább is ez a meggyőződése azoknak a gazdáknak, akik a Fordsonnal dolgoznak.

Fordson

A Ford Motor Company gyártmánya

Látogassa még ma meg az országban lévő számos képviselőink egyikét

HARANGOK

kiválóan erős, garantált szép csendű és előre megállapított hanggal, legkedvezőbb feltételekkel

KLEIN OSZKÁR K.

Cugir (Kudzsir) Jud. Hunedoara harangöntődjében készülnek.

30 évi jótállás. — A cég veszélyére bérmentesen szállítva. Számtalan elismerő nyilatkozat. Kérjen árajánlatot.

Figyelem!

1927. évi gyönyörű könyvnap-tárunkat és külön falinaptárunkat teljesen díjtalanul december folyamán csak azok az előfizetőink kapják meg, akik addig előfizetésüket 1926. dec. 31-ig bezárólag egészen rendezték.

Iskolai könyvek,

nyomtatványok, füzetek

Kaphatók a

„MINERVA“

Irodalmi Részv.-Társaságnál
Cluj—Kolozsvar, Str. Reg. Maria
(v. Deák Ferenc-u.) 1.

Több ezer darab üzembent! Bármilyen kútakna fölé könnyen fölállítható! — Egészséges! Tiszta! Veszélytelen! Fagymentes! Gyermekek is kezelhetik! Minden része tartós! Sohasem kell javítani! Csupán fém alkatrészekből áll! Gummi, bőr, tömítés és szelep nincs! Semmi rozsdás! A kútban semmilyen szerelésre nincs szükség! Bárki felállíthatja! Óránkénti teljesítmény 20—30—40 hektoliter. Kérjen prospektust!

„ELEVATOR“

(volt „ZUHATAG“)

A mezőgazdák kútja!

Gyártja:

Farkas és Társa r.-t.

Budapest, VI., Lehel-utca 8. sz.

Románia részére egyetlen képviselője:

„FORMICO“

Pálmai Miksa

Timișoara—Temesvár, József-város, Zrinyi u. 13.

Minden magyar ember olvassa

AZ UJSÁG-OT

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 900 lel, fél évre 460 lel, negyed évre 240 lel. Egyes szám ára 4 lel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj—Kolozsvar, Str. Regina Maria
(v. Deák Ferenc-ucca) 35. szám.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennélfogva mint hírdetési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270,
félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:
Str. I. Brătianu Str. Iuliu Maniu
Király-ucca 22. Szentegyház-u. 1.

CLUJ—KOLOZSVÁR.

A LEGOLCSÓSEBB MINDENKOR
NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA“

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK.
CLUJ—KOLOZSVÁR, STRADA
BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN

Kiadóhivatali igazgató